

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renunciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XIV. Faventina, seu Ravennaren. renunciationis. De materia læsionis,
quæ cadat in renunciationibus, quæ per puellas occasione nuptiarum, ac
dotis fiant, an, & quando intret, ipsamque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

Bevilagua, cum similibus, que in *Rota* decisionibus frequenter leguntur; at tamen, ista est una ex illis materiis, in quibus nimum evidentem censui pragmaticorum errorem, procedendi cum generalitatibus, atque propositiones in uno casu admittas, cuiusque alteri applicandi, non distinguendo casus, eorumque circumstantias, ex quibus pendere debet inspectio, an legis communis, vel municipalis ratio congruat, ob quam huiusmodi solemnitates adinvenitæ sunt.

Aut enim agitur de renunciatione, præsertim translative, que extraneo, vel remotiori non dotanti fiat, unde propterea circumventionis ratio intret multo verò magis si de bonis, ac iuribus jam qualiteris juxta casum, de quo *decis. § 23. & 724. par. 4. rec. tom. 3.* cum quibus procedi solet, atque præsertim processum fuit in *dica Ariminen.* & tunc recte intret rigor solemnitatum, quoniam militat ratio, ob quam illæ adinvenitæ sunt, idemque, si in forma extinctiva fieret renunciatio, quæ nullum haberet probabile motivum, ut ita remotior, qui eam affectavit, per hujus obstaculi remotionem, proximior effectus, illas obtineat successiones, quæ renunciati debite sint.

Aut verò agitur de illa renunciatione, quæ, juxta communem, ac rationabilem *Italiae* usum, fiat per puellam occasione nuptiarum ad favorem patris dotantis, vel fratrum, à quibus congruam dotem accipiat. & tunc profus erroneum, ac improbabile videtur, istam speciem renunciationis, regulare cum illo rigore, cum quo dicta alia species relanda venit, ob longe diversam rationem, ista etenim species favorabilis, ac rationabilis potius dicitur, benignèque in ea procedendum est, cum actus dicatur prudens, ac laudabilis, ut in specie advertitur per *Rotam in Asculana renunciationis 1. Julii 1652. & 22. Martij 1651. coram Cerro*, quarum posterior est impressa *decis. 15. par. 11. rec.* Istaque videtur vera, nimumque probabilis distinctio; ad cuius comprobationem conferunt, quæ habentur *dico disc. 3. 4. de dote*, ac etiam firmata in *Romana renunciationis coram Ottob. inter suas decis. 82. in fin.* & in eadem *coram Cerro decis. 23. par. 11. rec.* in proposito renunciationis factæ, ex rationabili motivo conservandi bona in agnatione cum similibus; ac propterea, ad istas facti circumstantias reflectendum est atque cum ista distinctione procedendum videtur, non autem generaliter, ac in infinitè pro omni casu illam attendere, cum in hoc præsertim pragmaticorum ineptia consistere videatur.

17 Dicebam quoque, scribendo more Advocati, quod cum ageretur de renunciatione juris quærendi, solemnitates necessariæ non essent, juxta firmata apud *Burratt. decis. 333.* & in decisionibus editis in causa, de qua supra *disc. 6.* verum agnoscebam, quod motivum non esset tutum, meritò in specie rejectum in *dica Ariminen. coram Bevilagua*, de qua supra *dico disc. 6.*

FAVENTINA SEU RAVENNATEN. RENVNCIATIONIS PRO AVGVSTINO MAIOLO CUM

THERESIA PARITER MAIOLO.

Casus disputatus coram A.C. resolutus pro Augustino in ordinatois tantum.

De materia lationis, quæ cadat in renunciationibus, quæ per puellas occasione nuptiarum; ac dotis fiant, an, & quando intret, ipsamque renunciationem inficiat, necnè.

Et incidenter, an renunciatio, quæ invalida pretenditur, impediat, necnè actiones, vel remedia, quæ renunciati alias competere, si renunciatio facta non esset.

SVMMARIVM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *An & quando renunciatio, que pretendatur nulla, impediat exercere primævas actiones.*
- 3 *De latione in renunciatione regulanda.*
- 4 *De eodem.*
- 5 *Quando non fieret renunciatio, sed potius venditio habedat, vel actiois.*
- 6 *Traditur regula, seu distinctio, cum qua ista materia lationis in renunciat omnibus est regulanda.*

DISC. XIV.

Augustinus senior de Majoris, scripto hæredes Io. Francisco filio in pupillari ætate existente, huic sine filijs decedenti substituit Dominicum, & Josephum eius germanos fratres; duabus verò filiabus reliquit dotem librarum 14. m. pro qualibet, eâ lege adjectâ, ut prædictâ dote contentæ, amplam renunciam facere deberent in forma consuetæ; cum autem defuncto dicto Io. Francisco, parum post pupillarem ætatem completam, factus esset casus dictæ substitutionis, ad favorem Domini tantum superstitis, defunctæque etiam esset, adhuc vivente fratre, una ex dictis filiabus, unde propterea Theresia altera superstes, jure successione obtinuit medietatem legati facti alteri forori, & sic haberet pro dote libras 21. m. cuperet autem habere dotem majorem, & æqualem illi, quæ filiabus dicti Domini constituta erat in libris 28. m. circiter; hinc proinde, eodem Dominico defuncto cum tutoribus Augustini eius filii, & hæredis, conventio imita est, cum consensu & interventu matris ejusdem Theresiæ, super supplementione dictæ majoris dotis, cujus intuitu renunciationem fecit de omni, & toto, eo quod in paterna hereditate, ex persona propria, & ex illa dicti Io. Francisci, ista ipsa, quæ ejus mater pretendere possent atque ita stante dicto supplemento, qualificatis contractis nuptiis, ipsa, ejusque vir, sub prætextu, quod ista renunciatio enormissimam lationem contineret

tineret, iudicium inmissiois coram A. C. ad bona paterna instituerunt pro tertia parte cadente sub legitima debita dicto Io. Francisco, & cuius erat haeres, utpote à substitutione exempta; verum post plures acerrimas disputationes, potius facti, quam iuris, ut infra, prodiit Rei conventi absolutoria ab observatione iudicii, ob intentati remedii incompetentiam, merita negotii principalis intacta relinquendo.

In disputationibus autem desuper habitis, duae fuerunt inspectiones; Vna scilicet circa iudicij ordinem, super intentati remedii competentia, vel incompetentia, Et altera in meritis negotii principalis, circa praesentem enormissimam lesionem, ex qua nullitas renunciacionis deducebatur.

Quatenus igitur pertinet ad primum; Scribentes hinc inde, concordabamus in theorica, quae in hac materia recepta habetur ex deductis in sua materia *sub tit. de iudic.* super ista questione, an scilicet & quando, concordia, vel renunciacione non obstante, hoc interdictum competat, eo modo, quo ex primo iure competeret, si renunciatio vel concordia non adesset. Distinctio etenim est, quodque
 2 Aut nullitas actus manifesta est, atque incontinenti probata, adeo ut dici valeat vitium patens, sive intrinsecum, quod aliam extrinsecam non exigit justificationem, quae altioris indaginis dici valeat, unde propterea certum fit, quod intret decretum annullativum ipso iure, & tunc, actu habito pro infecto, perinde ac si in rerum natura non esset, recte competunt, atque exerceri possunt ea remedia, vel actiones, quae iam competeant ante initam transactionem; aut è converso, id probabilem habet dubitationem, adeo ut extrinsecas exigit justificationes, à quibus pendeat infectio, quae propterea dici non valeat ipso iure in continenti probata, sed exigit formalem iudicis declarationem, & tunc secus dicendum fit, ut scilicet procedere debeat iudicium rescissorium, quo mediante, per rem iudicatam, vel per tres conformes tollatur prius de medio renunciacionis, vel concordiae obstaculum, eoque sublato, priora iura exerceantur juxta *decis. 550. Cavaler. num. 4. decis. 86. num. 9 par. 6. rec.* cum aliis plene deductis in alia *Faventina primogenitura 23. Junii 1666. coram Bevilacqua* edita in usu, de quo *sub tit. de fideic. disc. 39.* ac habetur in dicta sua materia *sub tit. de iudic.*

Ista igitur theorica concorditer constituta utpote vera, & recepta; Discordantia erat super applicatione; scribentes etenim pro aetrice, probando valorem bonorum hereditariorum dicti Augustini senioris ejus patris, quorum tertia pars pro legitima debita erat dicto filio instituto, ex cuius iure aetrix, tanquam haeres veniebat, ita dicebant notoriam ac evidentem esse infectionem, cum supponeretur, ut haec tertia pars importaret libras circiter centum mille, dictum vero supplementum, datum in recompensam importabat solum libras septem mille; unde propterea, etiam attenda dispositione juris communis, adesse dicebatur lesio plusquam enormissima redolens absque dubio dolum, ex quo resultat nullitas actus ipso iure, absque necessitate recurrendi ad remedium rescissorium, quod resultat ex dispositione textus in *l. 2. Col. de resind. vend. juxta distinctionem de qua sub tit. de empt. & vendit. disc. 27.* Multo magis stante Statuto Civitatis Ravennae, ubi contractus initus fuerat, per quod, ultra solemnitates materiales in contractibus praesertim minorum, requiritur iusta causa utilitatis.

Scribens ego pro Reo convento, dicebam quod in hoc consisteret fallacia, ita in aere calculando

valorem bonorum, quae per defunctum possidebantur, dum oportebat calculare quoque eas alienis, aliaque onera detrahenda, nec non detrahi deberent bona existentia in territorio Faventino, in quibus Dominicus patruus, vel idem Augustinus, in consobrino, ex illo Statuto, cuius mentio habetur in sua materia *sub tit. de successibus*, aetricem quamvis sororem excluderat, etiam ab ejusdem Io. Francisci ultimo defuncti intestata successione. Atque super hoc magna fuerunt disputationes, super valore scilicet dictorum bonorum, ac etiam an dicti Dominicus, & Augustinus dici possint aetrix, quibus dictum Statutum suffragaretur; Sive an nomina debitorum, atque negotia ad dictum Augustinum seniores spectarent, & quatenus spectarent, an loco circumferrentur, vel potius personam sequerentur, ad effectum inspicendi, an eaderent sub dicto statuto, necne, quae omnino magna, ac altissima iudicij discussionem exigebant, cum extrinsecis justificationibus cum quibus oportebat firmare dictae hereditatis statum, ex quo pendeat quantitas legitimae, quae exempta à dicto Statuto, eaderet sub intestata successione aetrici debita, ex quo regulanda veniebat lesio. Ideoque omnino firmum remanebat, ut inquit esset intentatum remedium, unde propterea probabiliter, ac fundatè prodiit dicta sententia absolutoria, ab observatione iudicii, intacta relinquendo merita, dum eorum inspectio à dicto statuto pendeat.

Hinc proinde, (quatenus ad secundam inspectionem meritorum pertinet) quaestio erat, potius facti quam juris, an scilicet firmata quantitate, quae aetrici pro dicta fratris successione debita erat, ita etiam proportione pro summa correlative soluta, adesse necne praesentia lesio, quae annullationi, vel rescissioni aequum praeretur.

Cum etenim non ageretur de illa consueta renunciacione, quae juxta plures enunciatum Italiae usum, per puellas, occasione dotationis, patri, vel fratribus, de futuris incertis speratis successibus fieri solet, sed ageretur de iuribus jam delatis, & quaesitis, quae cedebantur extraneo, tanquam per speciem emptionis, & venditionis, hinc proinde videbatur esse in terminis cessiois, seu venditionis; hereditatis, vel incertae aetrix, cuius exitus bonus, vel malus resultare debebat à statu hereditatis, quae poterat remanere damnosa, adeo ut lesio potius esset ex parte pupilli renunciarii juxta terminos textus in *l. 1. & 2. rot. tit. ff. & Cod. de h. h. vel ab. vendit.* dum hereditate detecta minus idoneis, evictio non intrat, nullumque jus cessionario adversus cedentem competit ex deductis *sub tit. de empt. & vendit. disc. 26.* ac etiam in sua materia *sub tit. de hered. & hered. h.* Istique termini verè, ac proptèr potius in ista causa cadebant, quam terminus generales renunciacionis.

In hoc autem proposito lesiois, quae deduci solet adversus huiusmodi renunciaciones, quae per puellas occasione matrimonii carnalis, vel spiritualis, recepta dote, sicut omnibus carum iuribus, ac hereditatibus, & successibus; In pluribus numerum frequentibus disputationibus in hac materia habitis, tam in Rota, quam coram A. C. aliisque Curiae Tribunalibus, ac etiam extra Curiam respondendo pro veritate praesertim in Rota in *Falga. ven. renunciacionis coram Priolo* pro Josepho Lilio cum Ursula nepte, in qua prodiit prius ad effectum firmandi statum bonorum *discurjus sub die 20. Junii 1661.* deinde verò *sub die 25. Maij 1662.* prodiit resolutio favorabilis Josepho renunciario Reo convento.

ob non justificatam læsionem, dum Ursula renunciationem ob congruam dotem à patre acceptam ei fecerat, reflectendo ad veritatem, pro meo sensu dicere consuevi idem, quod occasione solemnitate habetur *disc. præcedenti*, & in aliis, ut scilicet prorsus erroneum sit in hac materia cum generalitatibus procedere, sive cum decisionibus, vel doctrinis percutientibus casus, vel terminos diversos, cum verius procedendum videatur cum eadem ibi insinuata distinctione.

Aut etenim agitur de bonis, vel iuribus jam agnitis, & quaesitis, vel saltem delatis, ac de præsentibus certitudinaliter competentibus, quorum renunciatio fiat patri, vel fratribus intuitu dotis, quam filia, vel forori quamvis diviti, ac aliunde provisa, de proprio præstare tenentur, adeo ut non intret ratio correceptivitatibus, seu præventivæ perceptionis emolumentis, ac affirmationis iurium renunciatorum, & tunc rectè intrent termini læsionis, quoties facti circumstantiæ non suadeant, quod ita suadentibus legibus polyticis, vel status, vel alia probabili ratione, sive usu regionis, vel personarum, id redeat donationem prudenter, atque ex probabili motivo factam, adeo ut sit actus, qui mereatur à prudentibus laudari, atque ita cum publicis, seu bene præmeditatis tractatibus, ac negotiationibus gestus sit, ut ab eo dicatur abesse illa suspicio, quæ in privata fortuna puelis cadere solet, seductionis, ac doli, vel concussionis; (Licet ubi dicta polytica, seu status ratio intrat, nimium clara pro meo iudicio sit Juristarum ineptia, huiusmodi quaestiones cum eorum leguleicis propositionibus tractare, ac decidere, cum decisionem recipiant ab eo iure, quod insinuatum habetur *sub tit. de dote disc. 146.*)

Aut verò agitur de speratis iuribus de futuro, juxta frequentiore contingentiâ; & tunc inspicendum est, an actui assistat, necnè, eadem bene ordinata ratio de qua supra, illa præsertim pluries insinuata, quæ resultat à communi regionis, vel personarum usu, adeo ut actus dicendus veniat prudens, ac rationabilis, qui à prudentibus laudari mereatur, vel è converso imprudens, ac læsivus, ut doli, vel seductionis, aut concussionis probabilem redeat suspicionem; & in summa videtur quaestio facti, pro istius qualitate decidenda, certam non de facili recipiens regulam cuicumque casui applicabilem, unde propterea manifesta videtur pragmaticeorum ineptia cum generalitatibus hanc materiam tractare, & decidere.

S. SEVERINÆ. SUPPLEMENTI LEGITIMÆ

P R O

HELYSABETTA OLIVERIA

C U M

ILLIS DE BONA ET ALIIS.

*Casus decisus per Rotam pro
Helysabetta.*

An, & quando renunciatio facta per matrem prædefunctam, obstat filii, ex propria persona venientibus.

S U M M A R I U M.

1 *Alti series.*
2 *Resolutio cause.*

- 3 Renunciatio matris non nocet filii ex persona propria.
- 4 Fallit quando renunciatio matris est propter dotem.
- 5 Declaratur.
- 6 Quomodo sunt extendende decisiones, & in quibus eis deferendum sit.
- 7 De conclusione de qua n. 4. declaratur cū distinctione.
- 8 Rejicitur distinctio representationis.
- 9 Non placet conclusio, de qua numer. 4. & 7.
- 10 Quando avo sit imputandum cur dotem donaverit.
- 11 De hac implicita donatione dotis.
- 12 Et quomodo leges debeant intelligi, & praticari.

D I S C. XV.

Uxtra facti seriem, de qua in hac eadem causa *sub tit. de legitim. & detraht. disc. 8.* cum Marcus Antonius, scriptis hæredibus Emanuele, & Dominico nepotibus ex Maria filia prædefuncta, ac Josepho ex prædefuncta altera filia pariter prædefuncta, nec non quibusdam nepotibus ex fratre; Elysabetta nepti ex eadem Maria certum reliquit legatum, dictaque Elysabetta non acquiescendo avito iudicio, legitima supplementum petierit; introducta causa in Rota coram Taja *sub die 31. Maij 1666.* favorabilem reportavit resolutionem, quæ fortè concordiam produxit, dum (quod sciam,) causa ulteriore disputationis progressum non habuit.

De duobus autem actum fuit; Primò nempe de dicto supplemento, ejusque quantitate in genere, seclusa renunciatio, quam dicta Maria mater fecit; & secundo, an hæc renunciatio aëtrici obstaret, necnè; de primo autem agitur in dicto *disc. 8. de legitim. & detraht.*

Quatenus igitur pertinet ad punctum renunciatonis, ejus validitas præsupponebatur; Scribès ego pro dicta Elysabetta aëtrice dicebam, quod fundata erat ejus intentio in propositione tradita per Bart. in l. qui superstitis ff. de acquir. hæred. quam sequuntur ibidem Roman. Castr. Alex. & alii relati per Surd. *conf. 133. nu. 18. cum seqq. Andreol. contr. 212. nu. 1. Fontanell. de pact. claus. 5. glof. unic. par. 1. num. 59. & seqq. de Marin. resol. 189. & 192. lib. 2. & in addit. ad Revert. decis. 157. num. 3.* Quod scilicet renunciatio facta per matrem non obstat filii ex persona propria venientibus, ut præsertim nostra aetate, scribentibus hinc inde, ferè omnibus Europæ primi nominis J. C. materia hæc examinata fuit in gravi causa, in qua, ex dictorum Scribentium laboribus, commendabili quidem, ac felici Aylo de Marin. composuit dictam *resol. 189.* Et habetur etiam per Ror. *decis. 2. post Galerat. de renunc. & in aliis.*

Non negabant Scribentes pro hæredibus reis conventis, dictaque conclusionis veritatem; Insistebant vero in limitatione tradita per Roman. in dicta l. qui superstitis num. 7. cum quo pertranscunt alii relati per Surd. *conf. 355. num. 43. in fin. & cum quo pertransit Rota apud Rojas decis. 399. num. fin. & in Ariminen. bonorum 24. Maij 1660. coram Bevilacqua,* (Licet enim ab ista decisione recessum fuerit coram Vicecomite, attamen recessus non est respectu hujus conclusionis, sed ob nullitatem renunciatonis ex defectu solemnitatum, ut in præcedentibus advertitur faciendo mentionem hujus cause Ariminen. in qua ego scribebam;) Ut scilicet, id non procedat, quando agatur de renunciatio, qua per matrem facta esset intuitu dotis per eam acceptæ